

HECS HEDENDAAGS JASJE: VAN TRUCKERSTRIP TOT MISDAADREEKS

18 oktober 1990. Het vijftigste *Bakelandt*-album is pas twee weken jong en Hec Leemans verwent zijn fans opnieuw. Broederlijk naast Marvano's *Red Knight*, de spin-off van *De Rode Ridder*, ligt immers ook het eerste deel van Hecs gloednieuwe reeks *Kowalsky* in de striprekken. Deze keer geen historische strip en ook geen gagstrip. Nee, de volgende exponent van Hecs jonge samenwerking met Standaard Uitgeverij is een misdaadreeks in een hedendaags jasje. Voor de ontstaansgeschiedenis moeten we echter meer dan een half decennium terug in de tijd.

door Peter D'Herdt

TRUCKIN' JOHNNY

In een poging om de steeds zwaardere concurrentie het hoofd te bieden, gaat weekblad *Eppo* in het begin van 1983 op zoek naar een vernieuwende aanpak. Hoofdredacteur Jaap Bubenik stippelt een tweesporenbeleid uit dat tot de route voor de toekomst zal moeten leiden. De ene weg mikt, in navolging van het succes van het meidenblad *Tina* bij meisjes, op het marktsegment van stoere jongens door middel van actiestrips en items rond vliegtuigen en sport. De andere piste gaat eerder in de richting van komische strips.

Hec, die tussen 1977 en 1980 al zijn komische serie *Circus Maximus* publiceerde in het Nederlandse blad (lees er meer over in *Bakelandt* integraal 4), krijgt deze keer de opdracht om een serie voor de ruige versie van het magazine op poten te zetten. Omdat Amerikaanse trucks – we zijn in de jaren 1980 en de populaire cultuur loopt over van series van over de oceaan – in de mode zijn, vraagt men Hec om dat specifieke thema centraal te zetten in een moderne avonturenstrip. Daarnaast moet het moge-

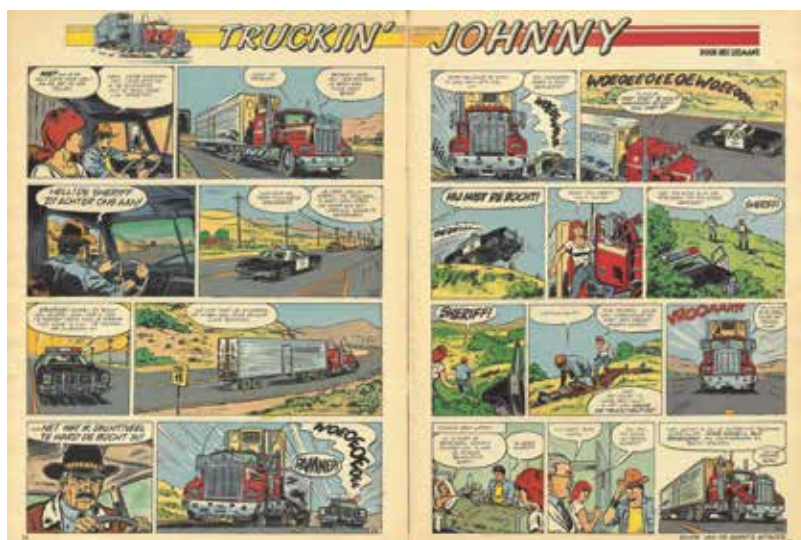
lijk zijn om het lange verhaal in afgeronde hoofdstukken van zes à zeven platen te knippen die in albumvorm toch één mooi doorlopend geheel vormen. Hec houdt niet van het concept dat in die tijd vooral in trek was in het weekblad *Kuifje*. In *De Grote Vlaamse Striptekenaars* deel 2 zegt hij: “Het was een concept dat niet werkte: zo een hybride constructie moet mislukken.”¹

Helemaal ongelijk heeft Hec niet, al zijn er ook wat tegenvoorbeelden: latere klassiekers als *Thorgal*, *Jugurtha* en Andreas' cultserie *Rork* beginnen rond die tijd in *Kuifje* effectief met hoofdstukverhalen die men later aan elkaar plakt in de albums. Hoe dan ook gaat Hec de uitdaging aan en slaagt in zijn opzet. Hij zet een verhaal in elkaar dat hij kan opdelen in korte sequenties. Het hoofdpersonage krijgt de naam (John) Kowalsky mee, maar dat ziet hoofdredacteur Bubenik niet zitten. Hij doopt het personage om tot John Carradine en de reeks krijgt de naam *Truckin' Johnny* mee. Intussen is de redactie bij *Eppo* op het punt gekomen dat ze het toekomstige pad definitief moet vastleggen: ruig of grappig? Om hen

Links: Merho en Hec Leemans in 1990. Foto uit Stripschrift nummer 235 van 23 juni 1990.

Rechts: Cover van een proefnummer van *Eppo* waarin Hec Leemans' *Truckin' Johnny* een plaatsje krijgt.

De eerste en enige aflevering van *Truckin' Johnny* in het proefnummer van *Eppo*.

bij hun keuze te helpen, maken ze een proefnummer van de ruige versie, dat op de cover “een gloednieuwe truckerstrip” aankondigt. En inderdaad: het eerste hoofdstuk van *Truckin' Johnny* is met zes pagina's prominent aanwezig in de demo. Naar slechte gewoonte – het gebeurde

eerder ook al bij *Circus Maximus* – is de inkleuring lamentabel en doet ze onrecht aan de zwart-witoriginele. Hec distantieert er zich vele jaren later nog steeds nadrukkelijk van.

IN DE DIEPVRIEZER

Hec werkt een vierentwintigtal pagina's van zijn nieuwe strip uit, maar intussen zijn de reacties op het proefnummer eerder lauw. Ook zet Jaap Bubenik om gezondheidsredenen een stap opzij. De nieuwe redactie neemt vervolgens enkele op zijn zachtst gezegd onsamenhangende beslissingen. Eerst moet er een trio hoofdpersonages komen, die op hun beurt even later dan weer plaats moeten ruimen voor één stevige held in de hoofdrol. Hec maakt een synopsis van een nieuw verhaal, *De Spooktruck*, over een gek geworden trucker die wraak neemt op een volledig dorp.

De redactrice die de synopsis naleest vindt het niet onaardig, maar haar opmerkingen om naar eigen laconieke zeggen “de kwaliteit veilig te stellen” schieten bij Hec in het verkeerde keelgat. In 1995 sakkert hij: “Van haar kreeg ik een lange lijst met opmerkingen en vragen waaruit bleekt dat ze a) niet het verschil kende tussen een scenario en een synopsis, b) zeker geen synopsis kon lezen en c)... als ‘dwaze’ meer vragen kon stellen dan een wijze zou kunnen beantwoorden.”¹

Hecs reactie komt uiteindelijk terecht bij een intussen alweer nieuw redactieteam dat het lumineuze idee heeft om het oorspronkelijke verhaal naar Europa te verplaatsen, zodat de lezer er zich makkelijk in kan herkennen. Ook hierover zucht Hec in 1995 nog steeds na: “Het meest herkenbare voor een lezer is zijn living. Stel je voor dat alle strips zich daar zouden afspelen!”¹

Enkele weken later volgt alweer een nieuw voorstel en krijgt Hec het verzoek om zijn oorspronkelijk avonturenverhaal om te turnen tot een kolderstrip. De titel hebben ze al klaar: *Max Laadvermogen*. Voor Hec is de maat vol, hij haakt af en Kowalsky/John Carradine/Truckin' Johnny belandt in de diepvriezer. *Max Laadvermogen* komt uiteindelijk in 1987 op de schrijf- en tekenafel van Jan Schrijver en Kees De Boer te liggen, die er al na een verhaal de brui aan geven.

LANGETERMIJNPOLITIEK

In 1989 trekken Hec Leemans en *de Kiekeboes*-tekenaar Merho de deur bij Uitgeverij J. Hoste N.V. achter zich dicht en verhuizen naar Standaard Uitgeverij (lees er meer over in *Bakelandt* integraal 2). Daar waait sinds

Aankondigungsstrook voor de kranten *Het Laatste Nieuws* en *De Nieuwe Gazet*, verschenen op 14 juli 1990. De voorpublicatie loopt van 16 juli 1990 tot 2 november 1990.

Coverstudie.

JEAN LALE

Franse gendarmes arresteren Zita en zetten haar gevangen in het kasteel van Beersel. Ze is echter niet de enige 'gast' daar: graveur Jean Lale moet er onder dwang geld vervalsen.

De historische Jean Lale (1774-?), de man met de gouden handen uit dit verhaal, is effectief betrokken bij valsmunterij, maar niet met Franse assignaten zoals in dit verhaal. Zijn dagboeken komen boven water midden negentiende eeuw via allerlei louche antiquairs. De inhoud is, volgens de hertog van Bassano (1763-1839) die ze in die periode te koop aangeboden krijgt, nog altijd explosief genoeg om de toenmalige machthebbers (zoals de Franse keizer Napoleon III) in de problemen te brengen. De hertog houdt de verkoop ervan tegen,

maar laat ze niet vernietigen. Via de inhoud ervan kunnen we uit de eerste hand de belevenissen van Lale meevolgen.

VALSMUNTERIJ

Rond 1810 is Jean Lale in dienst bij het *Depôt de Guerre*, een overheidsinstelling die kaarten produceert, informatie archiveert en opnieuw beschikbaar stelt voor het leger. Als graveur zet hij tekeningen in spiegelbeeld over op drukplaten, zodat er afdrukken kunnen gemaakt worden. Voor en na zijn uren werkt hij als zelfstandige gelijkwaardige opdrachten af voor klanten die il-

lustraties in hun boeken willen. Voor een van die klanten, een boekhandelaar, moet hij op een dag een bijzonder moeilijke plaat graveren. Achteraf blijkt de klant zeer tevreden. Blijkbaar was deze opdracht ech-

ter een test om te zien hoe bekwaam Lale is, want de boekhandelaar blijkt niet de ware opdrachtgever te zijn. Hij wordt meegenomen naar de werkelijke klant, en die blijkt te resideren in het hoofdkwartier van de minister van Politie: de gevreesde Joseph Fouché (1759-1820). Ter plaatse laat men Lale een uur wachten. Hij kent de reden van zijn bezoek nog steeds niet, en vraagt zich af of hij iets heeft mispeuterd: heeft hij verkeerde dingen gezegd, wordt er getwijfeld aan zijn loyaliteit aan het regime? Uiteindelijk wordt hij voorgesteld aan Pierre-Marie Desmarests (1764-1832), een divisiehoofd van de geheime politie. Die legt hem uit wat het keizerrijk van hem verlangt. Lale moet helpen bankbriefjes van de Bank of England te reproduceren. Door overvloedig nieuw papiergeld te verdelen in Groot-Brittannië hopen de Fransen een inflatie-effect te creëren, waardoor de Britse pond waarde verliest. Op die manier lijdt hun economie schade, en verzwakt ook hun militaire positie.

EERDERE VALSMUNTER

Ook in *Het Goud van de Consul* (deel 2, 1978) worden vervalste biljetten geproduceerd, in dat geval door graveur Jan Paloeter in opdracht van minister van Politie Fouché.

Of Lale op de hoogte is van de economische gevolgen van zijn opdracht, is de vraag. Hij is vooral bezorgd dat, wanneer hij deze opdracht aanvaardt, hij zijn werk bij het *Depôt de Guerre* zal kwijtraken. De volgende dag kan zijn overste bij het *Depôt*, kolonel Pierre Jacotin (1765-1827), hem geruststellen dat hij toelating krijgt voor zijn afwezigheid omdat hij tijdelijk op een andere manier het vaderland zal dienen. Officieel bestaat zijn taak erin om geheime geografische kaarten te reproduceren, en dat geloofwaardige excuus kan hij dan ook aan de buitenwereld vertellen.

Lale graveert perfecte kopieën van Engelse bankbriefjes, waarmee een drukker aan de slag gaat om de perfecte vervalsing te drukken. Die drukker werkt in de *Faubourg Saint-Jacques* in Parijs, in een huis aan de *Boulevard du Montparnasse*, waar men slechts binnenraakt met een geheime belcode.

INVAL

Deze anders zo rustige buurt wordt nu drukker door het komen en gaan van personeel en leveranciers. Een achterdochtige politiemann, commissaris Maçon, vermoedt illegale activiteiten op het bewuste adres en valt op een dinsdag rond 14.00 uur het pand binnen. Het komt tot een gevecht tussen de politiemannen die met stokken inslaan op de drukkers die ter plaatse zijn en zich verdedigen met het keukengereedschap dat ze vinden. Al spoedig vallen er

gewonden te betreuren. Het gevecht stopt pas wanneer de verantwoordelijke voor het geheime drukproject ter plaatse komt en met officiële documenten kan bewijzen dat ze toelating hebben voor hun vreemde activiteiten. De ijverige commissaris Maçon moet afdruipen...

GESMOKKELDE BANKBRIEFJES

De productie vlot goed maar de spiksplinternieuwe bankbriefjes zien er te goed uit om geen achterdocht op te wekken. Ter plaatse worden ze over de stoffige grond uitgestrooid, omgewoeld, platgetreden,... tot ze er oud en verweerd uitzien, zoals echte briefjes. Daarna worden ze gebundeld en via verschillende havens naar Engeland gesmokkeld waarmee er gul betaald en uitgedeeld wordt. Een werkwijze die niet zonder risico is: minstens vier van de smokkelaars worden gevat en opgehangen.

POGING IN RUSLAND

Vermoedelijk hebben de Fransen ook snel door dat het plan niet waterdicht is. Het probleem is vooral het valse geld in de Engelse economie gepompt te krijgen. Dat lukt enkel door massaal met grote briefjes te betalen, maar dat wekt steeds achterdocht op. Opeens komt dan ook het order om te stoppen met de gravures, waarna Lale terugkeert naar zijn oorspronkelijke job op het *Depôt*. Zijn oversten zetten hem daar zonder verdere vragen weer aan

het werk. De oorlog met Rusland komt eraan en er moeten dringend stafkaarten van die gebieden gereproduceerd worden. Kort daarna wordt Lale weeral opgeroepen, deze keer om Russische briefjes na te maken. Kennelijk gaat men het plan toch nog eens uitproberen. Deze keer graveert Lale samen met zijn schoonbroer zevenhonderd platen, meestal van dezelfde bankbriefjes. Elke plaat kan namelijk maar een beperkt aantal keren worden gebruikt om een vervalsing te drukken. Over hoe deze opdracht afloopt, rept Lale niet in zijn dagboeken. Na het einde van het keizerrijk blijft hij het *Depôt de Guerre* werken, maar het is onduidelijk wat er daarna met hem gebeurt.

BEERSEL

Beersel is een populair kasteel onder stripauteurs. Het bekendste optreden van Beersel is in *De Schat van Beersel* (1954) in de *Blauwe Reeks* van *Suske en Wiske*. De bouw van het kasteel start in de veertiende eeuw. Na de vijftiende eeuw wordt het niet meer aangepast, in tegenstelling tot vele andere kastelen die tot lustslot worden omgebouwd. Het is dus nog bijna in zijn oorspronkelijke staat bewaard. Wel verkeert het in deerniswekkende staat aan het begin van de negentiende eeuw, wanneer dit verhaal zich afspeelt. Vóór de Tweede Wereldoorlog wordt het grondig en op de oorspronkelijke manier gerestaureerd.

HEC LEEMANS

51

BAKELANDT

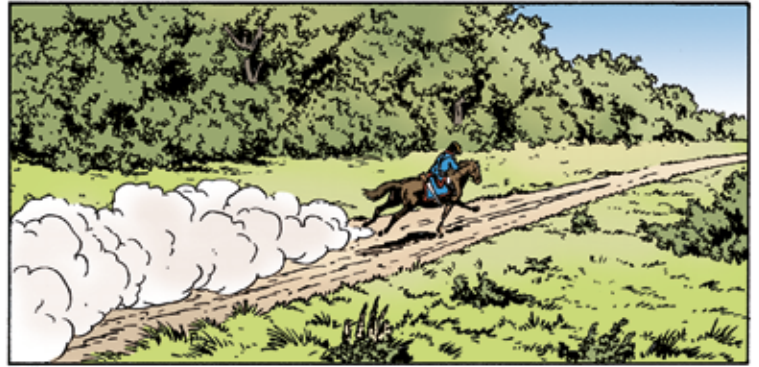
DE MAN met de GOUDEN HANDEN

STANDAARD UITGEVERIJ

Oorspronkelijke cover van de eerste druk (maart 1991, Standaard Uitgeverij).
Volgende pagina: Nieuwe coveropmaak voor deze integrale.

EEN LOODZWARE HEMEL BEDREIGT HET VERLATEN LANDSCHAP, DAT ZICH EINDELOOS UITSTREKT LANGS DE ZOOM VAN HET VRIJBOSS ...

DAAR IS MATTHIEU, SERGEANT..

EINDELIJK!

WEL?

DE ROODHARIGE VROUW IS OP KOMST, SERGEANT... ZE IS NOG ZO'N TWEE MIJL HIER VANDAAN... HET IS VRIJWEL UITGESLOTEN DAT ZE EEN ANDERE ROUTE KIEST ...

ZIE JE WEL, DAT HET EEN GOED IDEE WAS HAAR HIER OP TE WACHTEN, LEJEUNE ?

IS ZE ECHT HET LIEFJE VAN DIE BERUCHE EN BE-ROEMDE BAKELANDT ?

ZEKER ! DIE BOEF HOUDT ZICH SCHUIL IN DIT VERVLOEKTE BOS, WAAR WE HEM NOOIT ZULLEN VINDEN... ZITA IS HET IDEALE LOKAAS OM HEM LIJF ZIJN HOL TE LOKKEN ...

ZODRA WE HAAR IN HANDEN HEBBEN, LEGGEN WE HAAR OP DE PIJNBANK / ZE ZAL ONS ALLES VERTELLEN OVER HAAR VRIENDEN / BAKELANDT ZAL BOVENDIEN ALLES IN HET WERK STELLEN OM ZIJN VRIENDIN TE REDDEN... IK KEN HEM ZO'N BEETJE ...

HET HELE PLAN KOMT UIT MIJN KOKER / COMMANDANT DE CREVE-COEUR WAS ER VAN ONDER DE INDRUK /

OPGELET / DAAR IS EEN RUITER !

IK ZAL BLIJ
ZIJN ALS IK
WEER THUIS
BEN ...

ER HANGT ONWEER IN
DE LICHT ... EEN WONDER
DAT HET ZOLANG DROOG
GEBLEVEN IS ...

DAAR
IS ZE !

DE GODEN ZIJN
MET ONS ...

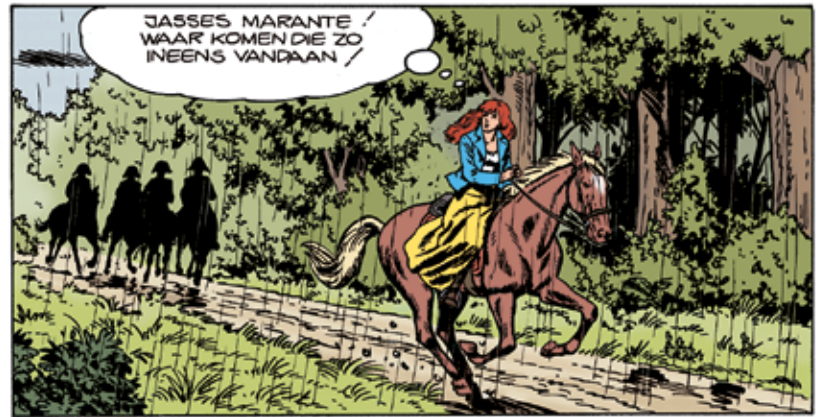

BRAOEMM ...

BEHALVE DE
WEERGODEN,
SERGEANT ...

DAT BEETJE REGEN ZAL ONS
NIET TEGENHOUDEN !
PAK HAAR !

JASSE MARANTE !
WAAR KOMEN DIE ZO
INEENS VANDAAN !

EEN HINDERLAAG !
HUH, BLESSE !

SERGEANT CUDELL EN ZIJN
MANNEN ... GESTUURD DOOR DIE
KLIJER VAN EEN DE CRÈVECOEUR
NATUURLIJK ...

JE ZAL ZIEN DAT HET HEM OP
EEN DAG NOG EENS LUKT OM
BAKELANDT OP HET SCHAVOT
TE BRENGEN ...

MISSCHIE RAAK IK ZE
KIJFT IN HET BOS !

VERSPREIDEN /
SLUIT HAAR IN //

ZE KOMEN VAN
ALLE KANTEN ...

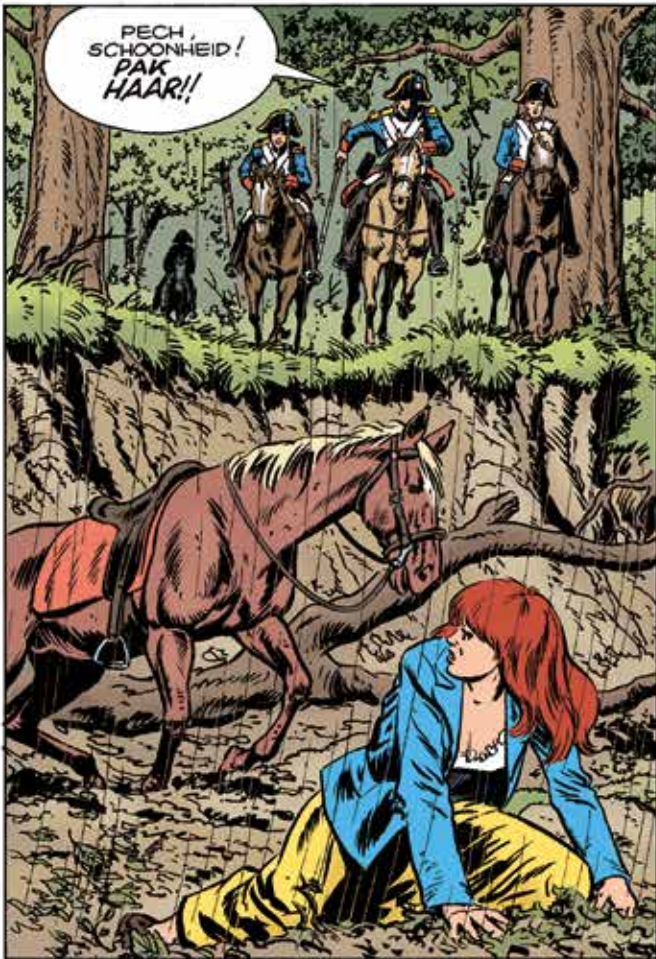
HUH,
BLESSE ...

M'N GOD /
ZE MOGEN
ME NIET TE
PAKKEN
KRIJGEN ...

?!

STA STIL!
GENOEG
GELACHEN !!

BRAVO,
MARIELLE !

WE HEBBEN HAAR, SERGEANT ... ZE IS EEN
BEETJE BESCHADIGD, MAAR VERDER VALT
HET WEL MEE ...

LITSTEKEND !

TU DIEU ! ZE IS ECHT ZO
MOOI ALS ZE VERTELLEN !
DE CRÈVECEUR ZAL
TEVREDEN ZIJN ...

WE MOETEN HAAR NAAR
DE SPECIALE GEVANGENIS
VAN BEERSEL BRENGEN ...
DAT IS NOG WEL EVEN RIJDEN !
VOORWAARTS !!

WAAR JULLIE ME
OOK HEEN BRENGEN,
BAKELANDT ZAL ME
ALTIJD TE HULP KOMEN,
SCHURKEN !

DIE AVOND ...

ZITA IS NOG STEEDS
NIET TERUG ... ZOU ZE
BIJ HAAR TANTE IN
RIJSEL GEBLEVEN
ZIJN ?

ZOU WEL
KUNNEN MET
ZULK HONDE-
WEER !

MAAK JE GEEN
ZORGEN, KAPITEIN ...
ZITA STAAT HAAR
MANNETJE WEL ...